

Zopet prijatelja.

Spisal Julij Slapšák.

II.

Nesrečni psiček se tudi drugi dan še ni upal v hišo; po hlevu in po skednju se je potikal klaverno in boječe, pa bevskal je tako žalostno, kakor da mu že postavljajo vislice. Hlapec se ga je usmilil in ga vzal s seboj v gozd. Mala Zinka-Zinkica pa je šla tedaj na vrt; z igro se je hotela zamotiti in pregnati žalost iz srca. Toda nič kaj ji ni šlo; igrala se je vsebolj posili.

Tedaj se spomni, da bo drugi dan botrin god. Misli in misli, kaj bi dala botri za god, da bi jo razveselilo. In se domisli, da botra prigrizuje prav rada belo pogačico pri kavi. »Oj, kar spečem ji belo pogačo!« vzklikne in gre ter vzame za polno prgišče belega peska s kupca na dvorišču. Peščeno mokico usuje v izkopano jamico v zemljici in jo meša, meša, toda sprijeti se ni hotela peščena mokica. »Hoj, moram dobiti vrelega kropca, pa se bo sprijela ta bela peščena mokica,« vzklikne Zinka. Nato steče v kuhinjo, pa se naglo zopet vrne in prinese v lončku vrelega kropa. Vreli krop jame prilivati v belo peščeno mokico v zemlji, in glejte, mokica se je rada sprijela. Potem je Zinka zamesila lep hlebček, belo pogačico za botrin god, jo skrbno zavila v velik, čist zelnat list in postavila na toplo solnčece, češ: »Bela pogačica, zdaj pa le dobro vzhajaj in se peci na ljubem toplém solnčecu.«

Deklica je stekla še po bele peščene mokice, pa po krop z lončkom; še za pol predpasnika dobrih in okusnih bobov in flancatov bi bila rada napekla za botrin god. Stekla je še po bele peščene mokice, pa po vrelega kropa, takrat pa je prišel hudoben deček na vrt, je odgrnil lepi zelnat list, se zlobno zakrohotal ter brcnil z nogo v belo pogačico. Bela pogačica se je zdrobila, in drobni koščki so odleteli na vse strani. Žalostno je zavpila Zinka, ko je zagledala,

kaj je storil hudobni deček. Polila bi ga bila z vrelim kropom, ali preveč bi se bil opekel. Vrgla bi mu bila kamen v nogo ali v hrbet, pa to bi bilo prehudo, preveč bi bolelo dečka. Nabila bi ga bila, toda premajhna je še bila, ne bi ga zmogla: je pa začela jokati, prav glasno jokati mala Zinka-Zinkica. Ho, če bi bil psiček doma, ta bi bil zvesto čuval in varoval belo pogačico. Vsakemu bi se postavil po robu, kdor bi se drznil priti bliže. In hudobnemu dečku, hoj, živo v meso, ne samo v hlačnico, bi zasadil ostre zobke, ako bi ne odnehal in se ne pobral takoj z vrta. Oj, dobro je to vedela Zinka, in žal ji je bilo, da ni bilo psička doma. Morda bi se celo sprijaznila z njim, kaj se ve! Saj huda, no, tako prav zelo huda pravzaprav ni bila več na psička. Odpustila mu je že vse; le tega ni mogla pozabiti, da je ta nemarni nepridiprav šel in umoril blagi gospodični učiteljici drobnega ptička.

Ko je pa hudobni deček odšel, je rekla Zinka: »Pogačice ni več, kaj hočem? Eh, še enkrat bom zamesila, pa bo.« In res, vzela je bele peščene mokice in vrelega kropa ter zamesila iznova. Tedaj je pa stopila Zinkina mama na vrt in vprašala: »Kaj delaš, hčerka?« — »Belo pogačico pečem za botrin god,« je odgovorila Zinka. — »Take bi se še miške in krti ne lotili,« si je mislila mama, pa ni rekla tega, ampak pomignila Zinki, rekoč: »Le z menoj pojdi, hčerka moja, bom že jaz spekla za botrin god, kar in kakor je prav.« Zinka se je spomnila hudobnega dečka, ki ji je iz gole nagajivosti razmetal belo pogačico in je šla rada z mamo.

Napočilo je tretje jutro, godovni dan ljube Zinkine botrice. Ni zbudilo Zinke zlato solnčece — navsezgodaj je že bila na nogah. In ko se je oblekla, umila in počesala, je lepo molila, pa tudi za botrico, potem je pa šla na vrt, na vrtu nabrala mnogo cvetic in naredila lep šopek. Pri zajtrku je pa rekla mami: »Veste, ljuba mama, specite, specite dober kolač, pa nadebelo ga pomazite s sladko smetano, z rumenim maslom in z žoltimi cvebami, da ga bodo veseli ljuba botrica.« Pa za botrico sta bila že pripravljena dva šarklja, okusna in sladka, da bi ju bili jedli angelci,

Ob veselem prizoru.

ko bi imeli kaj zobkov. Prvi se je zdel Zinki velik kot gora, drugi pa je bil tako majhen, pa prav ličen. »Vidiš, vidiš!« jih je kazala mama in se smehljala. »O-o!« je vzkliknila Zinkica.

Malo Zinko-Zinkico so nato oblekli v novo obleko, ji dali tisti mali lični šarkelj v eno roko (velikega bo pa že dekla nesla botri), v drugo roko pa šopek cvetic, ji naročevali, kako mora hoditi, da ne spodrkne in ne pade; nato ji pa veleli: »Zdaj pa le hodi srečno, Zinka, k botri in ji vošči lepo k godu.« In Zinka je prestopila hišni in potem še vežni prag ter odšla k botrici. Krepko je držala v levici šarkelj, v desnici pa šopek ter varno stopala dalje. No, botrica ni bila daleč, za vasjo je bila njena hiša. In Zinka ide kar po stezici preko hribca in bo še prej tam. Tod ji ne bo nihče gledal na prste; ko bi se pa napotila preko vasi k botrici, bi utegnilo kako vaško zijalo delati zgago nji, šarklju ali pa obema.

Ko se je Zinka odpravljala k botrici, je cvilil in javkal psiček izpred hleva žalostno in proseče: »Hov-hov-hov-hov! Zinka, naj grem s teboj; saj bom pridkan: gobice — kamenčka ne bom več grabil; telečje kosti ne bom več popadal in rumene miške na beli stezici ne bom več lovil. Pridkan bom, pa še prav zares, Zinka-Zinkica, oj vzemi me s seboj! Hov-hov-hov-hov!«

Zinka se je spomnila hudobnega dečka, ki ji je razbrskal včeraj rumeno pogačico. Kaj, ko bi ji v svoji zlobnosti še danes kaj storil? Nič mu ni verjeti; ako jo zagleda, hitro se prikaže izza vogla in ne dišečim rožicam in ne dobremu šarklju ne bo prizanesel. No, pa saj pojde preko hribca, tam ni nobene nevarnosti.

Ko je bila Zinka na konci hiše in je že zavila na stezico preko hriba, je zacvilil in zajavkal kužek iznova, pa tako žalostno in tako proseče, da je deklica kar obstala in se ozrla proti hlevu. »Hov-hov-hov-hov, Zinka-Zinkica, oj vzemi me s seboj; pridkan bom, kar se da. Zinka-Zinkica, daj, reci, migini, naj grem s teboj, hov-hov-hov-hov!« V srcu je nekaj reklo Zinki, da je psičku že vse odpuščeno. Tudi

dolgčas ji je bilo že po tej mali igračici — pomislite, saj že cela dva dneva nista prav nič norela. Je pa pozabila, kar je bilo, in kaj pa je hotela drugega — in je zaklicala: »Murček, ta-ta! Murček, ta-ta!«

Hoj, to je poskočil tedaj Murček, poskočil od prevelikega veselja in nenadne sreče. Pa kaj — poskočil: kar vrglo je Murčka kvišku! In zalajal je ves iz sebe krepko in naglas, potlej je pa stekel k Zinki, svoji ljubi prijateljici in dobrotnici, se splazil pred njo prevdano in prepokorno in cvilil in polajeval, kakor da prosi odpuščanja. »Pa pridkan mi moraš biti,« mu je resno velela Zinka in ga pogledala usmi-

ljeno. Ves srečen in vesel se je postavil Murček poleg deklice in šla sta dalje. Moško je stopal psiček, semintja je zalajal, češ: pridkan, pridkan, kako pa, ljuba Zinka-Zinkica!

Ko sta pa prišla že na sredi hribčka, je primjavkala sosedova muca za njima. »Mijav, mijav, daj mi mav!« je mijavkalo in se oblizavalo požrešno mače. In prav nič se ni krotilo in zatajevalo, ampak kar skočilo je dekletcu na hrbet in od tam na ramo — hoj, še en hip, pa bo sladkosnedka pri dehtečem šarklju. A ni se posrečila zvitemu načrtu nakana; o pravem času še je spoznal njegove požrešne želje Murček, in kakor je bil majhen, je strašno zarjovel in tako srdito pokazal ostre zobe, da se je sladkosneda

muca prestrašila in se kar spustila zviška na tla; toliko, da je še ušla in se srečno skrila za sosedov plot.

Murček je iskal požrešno in potuljeno mače. Zinka je pa šla s šarkljem in s šopkom mirno dalje. Kar jo sreča tolpa kuštravih cigancikov, črnih in strganih, da je bilo joj. Kazali so bele zobe in stegovali svoje tatinske roke proti sladkemu šarklju. Zinka je bila vsa prestrašena. Kar se pridrvi v divjih skokih Murček — majhen je bil, a hud, da malokateri tako — in se zaleti v črne ciganke. Oj, to so zbežali in stekli v gozd! Tam so imeli ciganski voz, kar vsi so poskali gor in se skrili.

Ko se je Murček oddahnil, je pogledal svojo mlado gospodinjico in pomajal z repkom, češ: no, kaj pa danes, bo? »Bo, bo!« je pomežikala Zinka dobrovoljno in šla sta dalje. Kužek je gledal na vse strani, pa moško stopal poleg deklice. Tedaj še njemu udari mamljivi in vabljivi vonj okusnega šarklja v nos: pri vsakem koraku pride bliže njegovemu nosku, pri vsakem drugem pa — oj, škoda! Pa se zopet dvigne in uide kvišku. Hoj, morda pa njemu nese Zinka jesti? Dva dni že ni nič dobil iz njenih rok, bo pa danes večji in izdatnejši delež, kaj? Ali pa je ta prebiti šarkelj to, kar včeraj gobica — kamenček, telečja noža — kost, rumena miška na beli stezici, da se ga ne sme lotiti, kdo ve? Take misli so rojile Murčku po glavi. Oj, šarkelj mu je tako lepo dišal, res ni vedel, pri čem je.

Kar se ustavi in pomiga z repkom, kakor bi hotel reči: »Zinka-Zinkica, daj no že, če gre meni.« Menda je Zinka uganila njegove misli. Požugala mu je s prstkom, in precej je vedel kužek: on je le varih, nikakor pa ne požeruh dobrega šarklja. Poslej pa ni več pogledoval po sladki dobroti. Če mu je pa nad vse prijetni duh le preveč drezal v nosnici, je pa poskočil ter kihnil, in izkušnjave so bile odgnane.

Prišla je Zinka k botri. Lepo se je priklonila, ji voščila h godu ter ji izročila šopek in šarkelj. Botra je bila zelo vesela. Rekla je: »Počakaj malo, boš pri nas kosila.« Pa je počakala Zinka malo in kosila je pri botri. Ko so skosili, se je pa Zinka lepo zahvalila,

segla botri v roko in rekla: »Z Bogom, botra.« Botra ji je stisnila srebrno krono v rokico. Vsa vesela je hitela Zinka domov. Spremljal jo je zopet Murček — pričakal jo je pred vežnim pragom. Zinka mu je vrgla kosček bele pogače; prav rad jo je vzel in kar hlastno pojedel.

Na potu ju je srečal neznan človek. Bradat je bil in grdo je gledal. Kdo ve, odkod in kam ga vede korak? Zinka se je zelo bala, ko je morala iti mimo neznanca; a pesek je godel in renčal ter srdito pogledoval po tujcu. Precej bi bil skočil vanj in mu razpraskal obraz in ga obgrizel v noge in roke, če bi se bil le dotaknil deklice, kaj še, da bi ji namerjal razkleniti prstke in pogledati svetlo srebrno kronico v pesti. No, hudega ni bilo nič. Neznanec se ni menil ne za kronico v dekličji roki, ne za psičkovo hudo kri in za njegove krvave namene. Stopical je mirno dalje in še pogledal ju ni, ko so se srečali. Ko sta jo pa z Zinko primahala do hiše, sta pa videla, da teče po vasi sosedov Jožek s torbico na hrbtu. Gobica, privezana na dolgo, v tri pramene zamotano prejico, je krepko in kar sunkoma odskakovala od torbice. Pesek se danes še zmenil ni za gobico — za kamenček. Nemara, da bi bil pustil pri miru tudi telečjo nogo — vsaj rumene miške na beli stezici ne bi se bil lotil več.

»Hoj, še dosti je moder, čeprav je še tako mlad,« je izustila mala Zinka ponosno. In bila je zopet prav iz srca vesela svojega psička. Sklenila je, da mu bo poslej zopet nosila jesti, tudi kako mastno kost mu bo prinesla in semtertja kak dober grižljaj, ki si ga bo odtrgala od ust — saj mama ne bo huda, ko ji razodene, da sta s psičkom zopet prijatelja.

Prišla sta domov. Doma je pripovedovala Zinka, kako je bilo pri botri. Pokazala je tudi, koliko ji je botra podarila — oj, celo svetlo krono! Mama je vprašala: »Kako si pa voščila botri, da ti je podarila kronico? Pa ne tako:

»Srečo voščim, za kronco prosim;
srečo vi imejte, kronco pa meni dejte!«

Ali si tako voščila, kaj?« — »O-ne!« je odkimala hčerka, »ampak tako, kakor ste me vi naučili.«

Ko se je zvečerilo, je šla Zinka kmalu spat. Ponoči se ji je pa sanjalo, da je šla k botri, in kako zvesto jo je čuval in varoval Murček. Še v spanju je pravila: »Oj, poslej bova pa z Murčkom prijatelja.«

In tako je tudi bilo. In Zinka-Zinkica je bila zopet vesela kot tedaj, ko je vprvič norela s psičkom; dobre volje kot spomladi, ko je trgala bele zvončke — ali takrat, ko je gledala veverko v gozdu, ki je skakala od veje na vejo, od drevesa na drevo. Srečna je bila kot takrat, ko je čez vodo skočila in ni padla vanjo, srečna in vesela kot tisti dan, ko je šla v hlev, in je prilezlo izpod jasli iz gnezda kar pet mladih zajčkov, in je ona od same radosti plosknila z rokami ter vzkliknila: »O, kaj jih je in vsi so moji!«

Z Murčkom sta pa prijatelja in prijatelja znabiti tudi ostaneta — — — če bo le Murček pameten. Toda Murčkova pamet je, kakor aprilovo vreme. Zdaj tako, zdaj tako . . . Kakor nanese.

Naše igre.

1. Železnice.

Mimo naše hiše drdra železnica. Dol in gor se vozi cela vrsta voz in v teh vozovih ljudje in živina in drugo blago. Kolikrat sem gledal železnico in v otroški radovednosti vpraševal starše, kam vozijo te vozove. Povedali so mi, da v Kranj in v Ljubljano.

Ni minulo kdove koliko časa, pa sem si tudi jaz s svojim bratom napravil železnico. Seveda ni bila umetna, kakor se kupi za drag denar po prodajalnah, da jo potem otroci razbijejo, ko se je naveličajo. Moja železnica je bila silno poceni. Le poslušajte!

Šla je od enega konca vrta mimo hiše do drugega konca. Vozovi so bili narejeni iz starih obrabljenih metel, ki so bile z raznobarnimi trakovi zvezane skup. Na gornjem koncu vrta je bil Kranj, na spodnjem pa Ljubljana, na sredi pa Trata (Škofja